

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος

Συνδρομὴ ἑτησια : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἑπταρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους; καὶ εἶνε ἑτησιαί. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6

21 Ἰουνίου 1881

ΔΕΝ ΠΕΙΡΑΖΕΙ

— Ἡ ἀληθὴς πληγὴ τῆς Ἑλλάδος εἶναι τὸ δὲν πειράζει, μοι ἔλεγε μίαν ἑσπέραν ὁ μακαρὶτης Παλάσκας.

Ποσάκις, κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Παρισίοις διαμονήν του, διήλθομεν ὥρας δλοκλήρους συνομιλοῦντες περὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος! Καὶ εἰς τί ἄλλο περιστρέφεται συνήθως ἡ ὁμιλία τῶν εἰς τὰ ξένα συναντωμένων Ἑλλήνων; Τὸν ἤκουον δὲ μετὰ νέας πάντοτε τέρψεως. Ἡ ἀγνότης τοῦ πατριωτισμοῦ, ἡ ὀρθότης τῶν σκέψεων, ἡ μακρὰ του πείρα τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων, τὰ ἀνέκδοτα διὰ τῶν ὁποίων ἐποίκιλε τὴν ὁμιλίαν, ἡ χάρις τῆς ἐκφράσεως, μοι ἀπετέλουν τερπνοτάτην ἄμα καὶ διδασκτικὴν τὴν συναναστροφὴν τοῦ ἀληθῶς χρηστοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖνου.

Δὲν ἤμεθα πάντοτε καὶ κατὰ πάντα σύμφωνοι εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν καθ' ἡμᾶς. Ἴσως δὲ ἡ ἐκ μέρους μου ἀσυμφωνία ἐπήγαγε μᾶλλον ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ τῷ δίδω ἀφορμὴν ὁμιλίας ἢ ἐκ πεποιθήσεως ἐναντίας. Ὁ Παλάσκας τὴν ἀπέδιδεν εἰς τὴν υπερβολὴν τῆς αἰσιοδοξίας, τὴν ὁποίαν μοι προσέτριβεν. Ἐγὼ δὲ, παίζων, ἐξήγουν τὰς πρὸς τὸ ἀπαισιόδοξον τάσεις του διὰ τῆς διαφορᾶς τῆς ἡλικίας, καὶ τῷ ἔλεγον, — ὅπερ ἄλλως τε ἀληθές, — ὅτι ἐν Ἑλλάδι ὅπου λευκαὶ τρίχες ἐκεῖ καὶ μεμψιμοιρία, ὅσα δὲ λευκότεραι, τόσα μεγαλειτέρα ἢ μεμψιμοιρία.

Τοῦτο ἐφαρμόζεται ἀπανταχοῦ τῆς γῆς. Αἱ ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἐλάβομεν ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς νεότητος διατηροῦσιν ἰδιάζουσιν μέχρι τέλους χάριν ἐντὸς τῆς μνήμης τοῦ ἀνθρώπου ἐνίοτε δὲ γράσκοντες ἀποδίδομεν εἰς τὰ πρὸ ἡμῶν ἀντικείμενα ἐλλείψεις, ἐνῶ μόνον πταίουσιν οἱ μεταβληθέντες ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Ἴσως ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι πρόσθετοι ἀφορμαὶ δικαιοῦσαι καὶ ἄλλως τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ τὸ ἴσως μου τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι κατατάσσομαι ἤδη καὶ ἐγὼ εἰς τὴν σειρὰν τῶν δικαιώματι ἡλικίας μεμψιμοιρούντων.

Ὅπως δὴποτε, ὁ Παλάσκας παρεδέχετο ἐν μέρει τὴν ἐνστασίαν μου ταύτην. Παρεδέχετο καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν ἱστορικῶν λόγων δι' ὧν, ἐξηγῶν τὰ κακῶς ἔχοντα παρ' ἡμῖν, ἀπεπειρώμην νὰ ἀναδείξω τὸ ἐφήμερον αὐτῶν. Πρὸ πάντων δὲ ἐσυμφωνοῦμεν εἰς τὰς περὶ μέλλοντος ἐλπίδας. ὦ! ὡς πρὸς τοῦτο ἡ πεποιθήσις του ἦτο πλήρης καὶ

ἀκράδαντος. Ἀλλὰ δὲν τὸν ἐμπόδιζεν αὐτὴ ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπῃ καὶ νὰ λέγῃ τὰς ἀσχημίας τοῦ παρόντος, τὰς ὁποίας κατὰ μέγιστον μέρος ἀπέδιδεν, ὡς ἔλεγεν, εἰς τὸ δὲν πειράζει.

— Βλέψεις τὰ πράγματα ἐκ τοῦ πλησίον, τῷ ἔλεγον, καὶ διὰ τοῦτο μεγαλοποιεῖς τὸ κακόν. Ἄν ἐξετάσης τῆς ὠραιότερας χειρὸς τὸ δέσμα διὰ τοῦ μικροσκοπίου, θὰ ἀνακαλύψῃς ἐπ' αὐτῆς ἀηδίας, τὰς ὁποίας ὁ ὀφθαλμὸς δὲν ὑποπτύεται. Μὴ διὰ τοῦτο ἐλαττοῦται ἡ ὠραιότης τῆς χειρὸς, τὴν ὁποίαν θαυμάζει ὁ γυμνὸς ὀφθαλμὸς σου; Διὰ νὰ κρίνης ἀσφαλῶς βλέπε ἐξ ἀποστάσεως τὰ πράγματα, ἐξ ἀποστάσεως ἰκανῆς ὅπως συγκρίνης τὰ ἐν Ἑλλάδι μὲ τὰ ἀλλαχοῦ συμβαινόντα. Διότι, ἐπὶ τέλους, μὴ δὲν εἶναι ἀνθρώπινα τὰ καθ' ἡμᾶς; Μὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς περίπου πανταχοῦ καὶ πάντοτε;

— Ναί, ἀπεκρίντο μειδιῶν ὁ Παλάσκας, ἀλλ' ὁ Ἕλλην εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος, ὥστε τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματά του προσλαμβάνουσι τύπον δυνατώτερον ἢ ἀλλαχοῦ τῆς γῆς.

Ναί, ἐπανελάμβανε σπουδαιότερον ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ αὐτὸς πανταχοῦ. Οἱ αὐτοὶ λόγοι προκαλοῦν καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν κακιῶν καὶ τὴν διόρθωσιν τῶν. Πανταχοῦ ὑπάρχει καὶ χρηστότης καὶ κακοήθεια. Βεβαίως δὲ, παρ' ἡμῖν ἡ ἀναλογία τῆς μὲν πρὸς τὴν δὲ δὲν εἶναι πρὸς ζημίαν τῆς Ἑλλάδος. Ὅχι, δόξα τῷ Θεῷ! Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι, ὅτι ἀλλαχοῦ ἡ διαφορὰ στηλιτεύεται εὐκολώτερον ἢ παρ' ἡμῖν. Ἐν Ἑλλάδι τὴν προστατεύει τὸ αἰώνιον δὲν πειράζει. Δὲν πειράζει τοῦτο, δὲν πειράζει ἐκεῖνο! Ἡ ἀνοχὴ τοῦ Ἕλληνος εἶναι ἀπεριόριστος! Ἀνθρώπινον θὰ μοῦ εἴπῃς καὶ τοῦτο; Ἡ θὰ μοῦ φέρῃς τοὺς ἱστορικοὺς σου καὶ πάλιν λόγους πρὸς ἐξήγησίν σου;

— Ἴσως, ὑπέλαβον, ἡ υπερβολικὴ αὐτὴ ἀνοχὴ εἶναι ἡ φυσικὴ καὶ ἀναγκαία ἀντίδρασις τῆς ὑπερβολικῆς πρὸς τὸ ψέγειν τάσεως τοῦ Ἕλληνος. Ἐἴμεθα τοσοῦτον φιλόσοφοι, ἀνακαλύπτομεν μετὰ τσοαύτης εὐκολίας τὰ ἐπιλήψιμα καὶ ὅπου συχνάκις δὲν ὑπάρχουσι, ὥστε συναισθανόμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξουδετερώσωμεν κάπως τὴν κακολογίαν καὶ νὰ παρηγορήσωμεν ἴσως ἑαυτοὺς διὰ τῆς παραβλέψεως, διὰ τοῦ δὲν πειράζει.

Ἡ παρένθεσις μου αὐτὴ ἦτο ἀντίφρασις πρὸς τὴν θεωρίαν μου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πανταχοῦ

— Εἶθε, ἀπάντησεν ὁ Παλάσκας. Καὶ ἠλλάξαμεν ὄμιλιαν.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Γ. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνεχία τῆς σελ. 369.

IB'.

Ἐν τῷ κήπῳ.

— Κυττάξετε τί ὄραϊον τάπητα ἤπλωσεν ἐπίτηδες ἡ φύσις ὑπὸ τοὺς πόδας σας! ἔλεγεν ὁ Ἀντώνιος μετ' ὀλίγας ἡμέρας, περιάγων τῆς μίς Δάβεν ἐν τῷ κήπῳ.

Ὁ ἄνεμος εἶχε παύσει τὴν νύκτα, καὶ τὸ ἔδαφος ἐκάλυπτε παχὺ στρώμα ἀνθέων λεμονέας καὶ πορτοκαλλέας, τάπητες χιονώδης, ὃν διέσφιζον ἀφρονοὶ μήκωνες.

— Θὰ ἔχετε νὰ μοῦ προσφέρετε ὅμοιον τάπητα, ὅταν ἔλθω εἰς Δάβεν;

— Ὁ ἰδιός μου δὲν θὰ ἦνε τόσον πλούσιος καὶ λαμπρὸς, ἀπάντησεν ἡ Λουκία. Θὰ εὑρετε ὅμως εἰς Δάβεν, ἐξηκολούθησε λέγουσα μετὰ τινος ὑπερηφανείας, εἰς πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτι δὲν εὐρίσκετε εἰμὴ μόνον εἰς τὴν πατρίδα μου, ἀληθινὴν ἀγγλικὴν χλόην, μαλακὴν ὡς βελουδοὺν καὶ ἀμιμήτου πρασίνου χρώματος.

— Θὰ τὴν θαυμάσω ἐξ ὅλης καρδίας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, κ' αἰσθάνομαι μάλιστα ἐκ προοιμίων διάθεσιν νὰ θαυμάσω πᾶν ὅτι ἀγγλικόν.

— Ἀλήθεια; ἐφώνησε χαρμοσύνης καὶ θριαμβικῶς ἡ Λουκία. Ὡ! τότε ἔλατε γρήγορα εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἐγὼ θὰ γένημι ὁδηγός σας.

— Τότε πρέπει ν' ἀργήσω πολὺ ἀκόμη, εἶπεν ἀστεειυόμενος ὁ ἰταλός. Ἐλησμονήσατε ὅτι πρόκειται νὰ μείνετε ἐδῶ καὶ νὰ κτίσετε μάλιστα καὶ ἐξοχικὴν οἰκίαν, δὲν ἠξυβόρω διὰ ποῖον;

— Πῶς τὸ ἤθελα! Ὅ' ἀπεφάσιξα εὐχαρίστως νὰ ζήσω ἐδῶ ὅλην μου τὴν ζωὴν, ἀπάντησεν ἡ Λουκία ἐν ἀπότμητι.

— Ἀληθῶς θὰ τὸ ἀπεφασίζατε; ἀνέκραξεν ὁ Ἀντώνιος συγκινημένος καὶ περιπόρφυρος.

Ἡ Λουκία τὸν ἐθεώρησε.

— Ἀλλὰ δὲν σὰς εἶνε δυνατόν, προσέθηκε σοβαρῶς καὶ μετὰ τινος ἀποθαρρύνσεως. Γνωρίζετε ὅτι δὲν σὰς εἶνε δυνατόν· τί θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος, προσέθηκεν, ἀποπειρώμενος νὰ γελάσῃ, ἂν ἡ θυγάτηρ τοῦ Σίρ Ἰωάννου Δάβεν ἄφινε τὴν κοινωκίαν τῆς θέσιν καὶ ἤρχετο νὰ ταφῇ εἰς ἄσημον ἰταλικὸν χωρίον!

Δυσκόπη μικρὸν, οἶονοι ἀναμένων ἀπάντησιν, εἶτα δ' ἐξηκολούθησε.

— Ἡ κοινωκίη τάξις καὶ ὁ πλοῦτος εἶνε ἀλύσει· χρυσά, ἀλλ' ἀλύσει πάντοτε. Δὲν εἶπεν ὁ Σενέκας ὅτι μεγάλη περιουσία εἶνε μεγάλη δουλεία;

— Καὶ εἶπεν ἀλήθειαν, φοβοῦμαι, ἀπάντησεν ἡ Λουκία μετὰ στεναγμοῦ, ὃν δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ.

Οἱ δύο νέοι ἐξηκολούθησαν τὸν περίπατον αὐτῶν σωπηλοί. Ἦσαν δ' εὐχάριστον ἀληθῶς θέαμα, βαδιζόντες ἐγγὺς ἀλλήλων. Ὁ μὲν Ἀντώνιος μετριάζων τὸ βῆμά του πρὸς τὸ βῆμα τῆς Λουκίας καὶ ὑποστηρίζων αὐτὴν μετὰ τρυφερᾶς μεριμνῆς· ἡ δὲ Λουκία στηριζομένη ἐπ' αὐτοῦ πλήρης πεποιθήσεως κ' εὐτυχίας· ἀμφοτέροι νέοι, κομψοὶ, ὠραῖοι, φέροντες τὸν τύπον φύσεως εὐγενοῦς, καὶ τοσοῦτον ἐν τούτοις διαφέροντες ἀλλήλων· ἡ μὲν Λουκία ξανθὴ καὶ ἰσαρὰν ἔχουσα τὴν μορφήν, ὁ δὲ Ἀντώνιος μελάχρους καὶ πλήρης ἐνεργητικότητος· ἡ νεαρὰ ἀγγλίσ κλίνουσα ἐπιχαρίτως τὴν ἀγγελικὴν τῆς κεφαλῆν, ὡς ἄνθος ζητοῦν στήριγμα, ὁ δὲ ἰταλὸς ἀνατείνων τὴν κεφαλὴν του, ὀρθίαν καὶ ὑπερήφανον· τὸ βᾶδισμα τῆς πρώην ἀρρώστου ελαφρὸν καὶ οὕτως εἰπεῖν παιδικόν, τὸ δὲ τοῦ ἱατροῦ ἀσφαλὲς καὶ σταθερὸν, ὡσανεὶ κατέκτα βεθυμηδὸν τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ἐπάτει. Ἀντίθεσις καὶ ἁρμονία συγχρόνως! σύνδεσμος τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἀδυναμίας! Ἐκάστος χαρακτήρ τοῦ ἐνὸς ἀνεδείκνυε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ ἄλλου.

Ἐνῶ ὁ ἱατρὸς Ἀντώνιος καὶ ἡ μίς Δάβεν, παρὰ πάντας αὐτῶν τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ λυπηρὰ προαισθήματα, ἀπήλαυον ἀμφοτέροι τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πρώτου ἐκεῖνου προῖνου περιπάτου, περιήγον ἀκουσίως εἰς σκληρὰν ἀμνηχανίαν ἀπροσδόκητόν τινα μάρτυρα τῆς συνεντελέσεως των. Ὁ Βαττίστας ἦτο φυσικῶς καθ' ἐκάστην ἐν τῷ πανδοχείῳ, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ κήπῳ, ὅπου ἐκάπνιζε τὴν πίπαν του, καὶ παρεθίρει κρυφίως τὴν μίς Δάβεν, ἵσως ἵνα διαλύσῃ τοὺς δισταγμοὺς, οὓς εἶχεν ἔτι περὶ αὐτῆς· ἀλλ' ὁ Σίρ Ἰωάννης εἶχε παραπονεθῆ κατὰ τῆς δυσαρέστου ὁσμῆς τοῦ καπνοῦ, ἥτις ἐπλήρου τὰ δώματά του, καὶ ὁ Βαττίστας ἐπομένως εἶχε παραιτήσῃ τὸ κάπνισμα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ παραιτηθῇ τῶν παρκτηρησέων του, ὡς ἐξηκολούθει πάντοτε, μασῶν τὸν καπνὸν του πρὸς παρηγορίαν του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουκία δὲν εἶχε ποτε ἐξέλθει τῆς οἰκίας, ὁ ἐραστής τῆς Σπεράντσας δὲν ὑπέθετεν αὐτὴν τοσοῦτον πλησίον τῆς σκοπιᾶς του. Θεορυθηθεὶς, ἔφυγε καὶ ἐκρύβη μακρὰν τῶν δύο περιπατητῶν, ἐλπίζων νὰ κατορθώσῃ νὰ φύγῃ, ἅμα ὡς ἐκεῖνοι ἤθελον ἐπιστραφῆ.

Ἀλλὰ πρὸς μεγάλην του ἀμνηχανίαν, ἀντὶ νὰ ἐπιστραφῶσιν οἱ δύο νέοι, ἐξηκολούθησαν τὸν περίπατον αὐτῶν κατ' εὐθείαν, καὶ τοῦ ἀπέκοψαν τὴν πρὸς τὴν θύραν τοῦ κήπου ἔξοδον· οὕτω δὲν ὑπελείφθη εἰς τὸν ταλαιπώρον Βαττίσταν εἰμὴ ἐν τῶν δύο· νὰ ἀφηγήσῃ τὴν συνάντησιν των, πράγμα μὴ τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε, ἢ νὰ κρυβῇ ἐπαισχύντως ὅπισθεν κορμοῦ τινος δένδρου. Τοῦτο καὶ ἐπραξε· ἀλλὰ τὸ διορατικὸν βλέμμα τοῦ ἱατροῦ ἀνεκάλυψε ταχέως τὸν φυγάδα.

— Ἰδέτε τὴν δουλόν σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἰδέτε πῶς κρύπτεται ὅπισθεν τῶν δένδρων, ἵν' ἀ-